

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.309/2022/5.

A felperes:

felperes neve (felperes lakcíme)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Szűcs Sándor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szűcs Sándor ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperesek:

I. rendű alperes: I. r. alperes neve (I. r. alperes székhelye)

II. rendű alperes: II. r. alperes neve (II. r. alperes székhelye)

Az I. rendű alperes törvényes képviselője:

Dr. Nagy Erika Katalin kamarai jogtanácsos

A II. rendű alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Bordás Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bordás Vilmos ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

A per tárgya:

Közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítése

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Szolnoki Törvényszék 6.P.20.967/2021/20.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperes, 6.P.20.967/2021/22.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az ítélet indokolása [72]-[80] bekezdéseit mellőzi.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A tényállás

[1] A felperes a perbeli társadalombiztosítási ellátás igénylése előtt már 2002. évben kérte rokkantsági nyugdíj megállapítását. Kérelme akkor – majd 2003. évben is – elutasításra került, ugyanis a munkaképesség csökkenésének mértéke a 2002.03.19-én és a 2003.04.28-án készült szakvélemények szerint (OOSZI I. fokú Bizottság) 50%-os volt. A 2006.05.19-én ugyancsak 50%-os, majd 2009.05.13-án 40%-os volt a szakhatóság által megállapított munkaképesség csökkenésének mértéke.

[2] Az akkori szabályozás alapján rokkantsági nyugdíj megállapítására akkor volt lehetőség, ha az igénylő munkaképesség-csökkenésének mértéke 79%-ot meghaladó mértékű vagy ha ennél alacsonyabb, akkor rehabilitációja nem javasolt.

[3] Felperesnél több krónikus betegség is jelentkezett, melyek miatt 2006.03.28-a és 2010.07. hónap között többször kezelték kórházban, 2007. évben nőgyógyászati, 2010. évben porckorong-sérv műtéten esett át. Ezt követően többször jelentkeztek nyaki-, háti-, ágyéki gerincproblémái.

[4] A felperes említett betegségei miatt 2002-től 2008. évvel bezárólag rokkantsági járadékban részesült, emellett folyamatosan dolgozott. Utolsó munkáltatója a B... Kht. volt. 2011.11.07. napján volt a második nyaki gerincsérv műtétje, ezt követően november 13-ig kórházi kezelést kapott. A felperes 2011.11.07. napjától 2012.06.24. napjáig folyamatosan keresőképtelen volt. Ezen belül 2011.11.07-től – 11.21-ig betegszabadságon, majd azt követően 2012. június 24-ig táppénzes állományban volt. 2012. májusában a munkáltató

felszólította, hogy lépjen munkába. A felszólításnak felperes nem tett eleget, ezért a táppénz időszak lejártát követően munkaviszonyát 2012. június 25-ével felmondták.

[5] A felperes 2013.02.01. napjától rokkantsági ellátásra és fogyatékosági támogatásra jogosult. Havi jövedelme 86 000 forint. A felperes 2013-ban egy idegsebészeti műtéten is átesett.

[6] A felperes 2011. november 30. napján rokkantsági nyugdíj megállapítása iránt terjesztett elő kérelmet az I. rendű alperesnél, amely az eljárásába szakhatóságként bevonta a II. r. alperes jogelődje (továbbiakban: II. r. alperesi jogelőd rövid neve, II. rendű alperes jogelődje). A szakhatósági állásfoglalás a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának mértékét 45%-ban állapította meg, amelyre tekintettel a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény akkor hatályos 36/A. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltétel hiányában az alperes a 2011. december 23. napján kelt 30-...../2011/0005. számú határozatával a felperes kérelmét elutasította. Az I. rendű alperes 2011. december 23-ai határozatának indokolása tartalmazza a rokkantsági nyugdíjjogosultság valamennyi jogszabályi feltételét, így többek között azt is, hogy táppénzben, baleseti táppénzben nem részesülhet az igénylő (Szolnoki Munkaügyi Bíróság 1.M..../...../1. szám, a keresetlevél melléklete, a határozat indokolása 2. oldal utolsó bekezdése, valamint a 3. oldal 1. bekezdése).

A felperes fellebbezése folytán másodfokú közigazgatási hatóságként eljáró Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság a 2012. szeptember 10. napján kelt 55-...../2012/0015. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta, figyelemmel arra, hogy az II. r. alperesi jogelőd rövid neve másodfokú bizottsága a 2012. május 22. napján kelt szakhatósági állásfoglalásában a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának mértékét továbbra is 45%-ban határozta meg.

[7] A felperes a 2012. november 14-én benyújtott keresetlevelével a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte, amelynek eredményeként – szakértői bizonyítás lefolytatását követően – a közigazgatási és munkaügyi bíróság neve a 2014. április 25. napján kelt 1.M..../...../48. számú ítéletével az első- és másodfokú társadalombiztosítási határozatokat hatályon kívül helyezte, és az I. rendű alperest új eljárásra kötelezte. Ítéletében megállapította, hogy a felperes egészségkárosodásának mértéke 50%, amely alapján a megismételt eljárásban az I. rendű alperesnek azt kell vizsgálnia, hogy a felperes rehabilitálható-e.

[8] Az I. rendű alperes a megismételt eljárásban a 2014. június 23. napján kelt 30-...../2011/20. számú határozatával a felperes rokkantsági nyugdíj iránti igényét elutasította, hivatkozva arra, hogy a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának 50%-os mértéke csak 2012. május 22. napjától áll fenn, azonban 2012. január 1. napjától – jogszabályváltozás miatt – rokkantsági nyugdíj már nem állapítható meg. A felperes fellebbezése folytán eljáró Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság a 2014. július 24. napján kelt ONYF-..... számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

[9] A felperes a jogerős határozattal szemben keresetet terjesztett elő, amelyet a közigazgatási és munkaügyi bíróság neve a 2015. január 27. napján kelt 3.M..../...../7. számú

ítéletével elutasított. A bíróság indokolásában kifejtette, az I. rendű alperes helyesen állapította meg az egészségkárosodás kezdő időpontját, amely a korábbi jogerős ítéletre tekintettel ítélt dolog. Mellőzte ezért a felperes – egészségkárosodása kezdő időpontjának a korábbi perben készült szakvélemények közötti ellentmondásai feloldása iránti – bizonyítási indítványát.

[10] A felperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria, 2015. október 19. napján kelt Mfv.III.10.326/2015/9. számú végzésével a közigazgatási és munkaügyi bíróság neve ítéletét hatályon kívül helyezte, és e bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Rámutatott, a közigazgatási és munkaügyi bíróság neve I.M..../...../48. számú ítélete nem határozta meg a felperes 50%-os mértékű egészségkárosodása kezdő időpontját, így e tekintetben nincs olyan ítéleti döntés, amelyet ne lehetne vitatni. Ez okból nem lehetett volna mellőzni a felperes bizonyítási indítványát. A megismételt eljárásra előírta, bizonyítást kell lefolytatni az igazságügyi orvosszakértői szakvélemények között fennálló ellentmondások feloldása és annak tisztázása érdekében, hogy a felperes 50%-os mértékű egészségkárosodása csak 2012. május 22. napjától vagy már korábbi időponttól, 2011. december 13. vagy 2011. november 30. napjától véleményezhető-e.

[11] A megismételt eljárásban a közigazgatási és munkaügyi bíróság neve a 2016. június 28. napján kelt I.M.894/2015/15. számú ítéletével az I. rendű alperes 30-...../2011/20. számú és az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság ONYF-.../.....-2/2014. számú határozatát hatályon kívül helyezte, és az I. rendű alperest új eljárásra kötelezte. Megállapította ugyanis az eljárás során kirendelt szakértői testület neve szakvéleménye alapján, hogy az igénybejelentéskor hatályos szabályok szerint a rokkantsági nyugdíjhoz szükséges 50%-os mértéket a felperes egészségkárosodása elérte, sőt azt meg is haladta. Az I. rendű alperes megismételt eljárására a bíróság előírta, hogy a rokkantsági nyugdíj folyósításának az igénybejelentéskor hatályos jogszabályok szerinti egyéb feltételeinek fennálltát kell vizsgálni.

[12] Ezt követően az I. rendű alperes a 2016. november 10. napján kelt JNL-530/.....-4/2016. számú határozatával a felperes rokkantsági nyugdíj megállapítása iránt előterjesztett kérelmét elutasította, hivatkozva arra, hogy a felperes 2011. november 22. napjától 2011. december 31. napja között táppénzben részesült, ami törvénynél fogva kizáró ok. A felperes fellebbezése folytán eljáró II. r. alperes neve a 2017. január 26. napján kelt BP/L/556/279-2/2017 számú határozatával az I. rendű alperes elsőfokú határozatát helybenhagyta.

[13] A felperes az általa 2017. május 10-én indított újabb közigazgatási per folyamatban léte alatt írásban kereste meg szakszerű tájékoztatás érdekében a „Teljes életért” nonprofit közhasznú kft.-t, korábbi munkáltatóját. Az onnan kapott tájékoztatás – többek közt – kitért arra, hogy az 1997. évi LXXXI. tv. 36/A. § (1) bekezdése pontosan milyen feltételeket szab a rokkantnyugdíj megállapításához, ezek között felsorolásra került az is, hogy a kérelmező táppénzben nem részesülhet. A tájékoztatást kiadó volt munkáltató felhívta a figyelmet arra, hogy a Kúria csak az egészségkárosodás mértékét vizsgálhatta, így a másik kizáró ok, a táppénzes állomány 6 éven keresztül „feledésbe merült” (közigazgatási és munkaügyi bíróság neve 2.M.148/2017/5. számú perirat).

[14] A 2017. augusztus 16-i felperes kérelmére adott szakmai tájékoztatásában I. rendű alperes dátumok szerint pontosan rögzítette, hogy nyilvántartásában a felperes 2011. november 7-től november 21-ig tartó időtartamra járó betegszabadságának lejártát követően, 2011. november 22-től 2012. június 24-ig táppénzen volt, a táppénzt részére ez időszakban folyósították, a kifizetés jogszerűen megtörtént, minden hónap 10. napjáig (közigazgatási és munkaügyi bíróság neve 2.M.148/2017/5. számú perirat 1. oldal utolsó bekezdés).

[15] A felperes a jogerős határozattal szemben keresetet terjesztett elő, amelyet a közigazgatási és munkaügyi bíróság neve a 2018. február 14. napján kelt 2.M.376/2017/4. számú ítéletével elutasított, mivel jogszabálysértés nélkül került sor a közigazgatási eljárásban annak megállapítására, a felperes rokkantsági nyugdíjra való jogosultságát kizárta, hogy táppénzes ellátásban részesült.

A felperes keresete és az alperes védekezése az alapeljárásban

[16] A felperes módosított keresetében kérte, a bíróság egyetemlegesen kötelezze az alpereseket 1 000 000 forint, annak késedelmi kamata, valamint havi 10 000 forint összegű járadék megfizetésére. Érvényesíteni kívánt jogként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:519. §-át, 6:540. § (1) bekezdését és 6:548 §-át jelölte meg. Álláspontja szerint az alperes a rokkantsági nyugdíjigény elbírálása során szakmailag megalapozatlan orvosi véleményeket fogadott el, amely az ellátás iránti igénye elutasításához vezetett. szakértői testület rövid neve ugyanis megállapította, már a kérelem benyújtásának időpontjában az össz-szervezeti egészségkárosodása 53%-os mértékű volt, így fennállt az ellátásnak az a feltétele, hogy 50%-ot meghaladó mértékűnek kell lenni az egészségkárosodásnak. Az I. rendű alperes arról nem tájékoztatta kellő időben, hogy a rokkantsági nyugdíj igénye teljesítését a táppénz kizárja. Tájékoztatás esetén ugyanis lehetősége lett volna arra, hogy munkaviszonyát megszünteti és a táppénz ellátást nem veszi igénybe. Kárát a részére megfizetett ellátások és az őt megillető rokkantsági nyugdíj összegének különbözetében határozta meg, megjegyezve, hogy a pontos összeget nem tudja kiszámítani, mivel az adatszolgáltatás iránti kérelmei nem vezettek eredményre, amely miatt bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozással kérte az I. rendű alperes kötelezését a rokkantsági nyugdíj összegének kimunkálására.

[17] Az I. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hivatkozása szerint, az egészségkárosodás mértékének, valamint kezdő időpontjának meghatározása orvosi szakkérdés, amely kapcsán a 331/2010. (XII.27.) Kormányrendelet – 2011. december 31. napján hatályos – 7. § (1) bekezdés a) pontja alapján az II. r. alperesi jogelőd rövid neve-t szakhatóságként vonta be, a hivatal szakhatósági állásfoglalást adott a rokkantsági nyugdíj megállapításához. Ezt az állásfoglalást nem vitathatta, ahhoz kötve volt, annak alapján kellett a döntését meghoznia. Megítélése szerint eljárásaiban nem történt olyan kirívóan súlyos jogszabálysértés, amely okozati összefüggésbe hozható lenne a felperes kárával.

Az elsőfokú bíróság ítélet az alapeljárásban és annak felülbírálata

[18] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, mely ellen a felperes élt fellebbezéssel. A fellebbezés folytán eljáró Szegedi Ítéltábla a 2021. december 25. napján meghozott, Pf.III.20.330/2021/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, a bíróságot új eljárásra, és új határozat hozatalára utasította. Az ítéltábla lényeges eljárási szabálysértést állapított meg, mivel az elsőfokú bíróság a felperes kérelme ellenére nem döntött kormányhivatal neve (mint az II. r. alperesi jogelőd rövid neve jogutódjának) II. rendű alperesként történő perbevonásáról. A felperes e perbevonási kérelmét fenntartotta a másodfokú eljárásban.

A felperes keresetváltoztatása a megismételt eljárásban

[19] Az elsőfokú bíróság az újabb eljárásban felhívta a felperest a fellebbezésben is jelzett keresetváltoztatása kapcsán, hogy fenntartja-e kérelmét a II. rendű alperes perbevonására vonatkozóan. A felperes perfelvételi nyilatkozatában kérte II. r. alperes neve (mint az II. r. alperesi jogelőd rövid neve jogutódja) II. rendű alperesként történő perbevonásának engedélyezését, valamint úgy nyilatkozott, hogy a korábban előterjesztett keresetmódosítása szerint az alperesek egyetemleges marasztalását kéri, kártérítési igényében és a perköltségében. A perbeli, 7. sorszám alatt benyújtott keresetváltoztatásában – az alperesek kártérítő felelősségét tekintve – megismételte korábbi keresete jogi indokait azzal, hogy megítélése szerint az 53%-os mértékű össz-szervezeti egészségkárosodása lényegében 2011. november 30. napjától folyamatosan fennállt. Utalt az I.M.894/2015. számú munkaügyi eljárásban beszerezett szakértői felülvéleményre, szakértői testület rövid neve álláspontjára. A II. rendű alperes felelősségét, felróhatóságát az alapozza meg, hogy jogelődje az össz-szervezeti károsodás mértékét tekintve téves szakhatósági állásfoglalást adott.

[20] A felperes keresetváltoztatásában érvényesíteni kívánt jogként hivatkozott az rPtk. 339. § (1) bekezdésére, a 340. § (1) bekezdésére, a 344. § (1) bekezdésére, a 355. § (1)-(4) bekezdéseire, a 360. § (1) bekezdésére, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló, 2011. évi CXCI. törvény (továbbiakban: Mmtv.) 2. § (1)-(3) bekezdéseiben foglaltakra. A felperes az egyösszegű kártérítés megfizetése iránti kereseti követelését – változatlanul az rPtk. 349. § (1) bekezdésére alapította azzal, hogy pontosan nem határozható meg a kára összege, mivel az I. rendű alperes kérése ellenére nem közölte, hogy 2011. december 23. napjától a keresete benyújtásáig összesen milyen összegű rokkantsági nyugdíjat kaphatott volna. Ítélt dologként kérte figyelembe venni, hogy a korábbi munkaügyi eljárásban felülvéleményt adó szakértői testület rövid neve az első igénybenyújtás időpontjában 53%-os mértékűnek véleményezte az össz-szervezeti károsodását.

[21] Álláspontja szerint a károsodáshoz vezető okfolyamatot a II. rendű alperes jogelődjének téves szakhatósági állásfoglalása, majd ezt követően az I. rendű alperes elutasító határozata indította el. Érvélése szerint az II. r. alperesi jogelőd rövid neve 2016. december 31. napjával beolvadási különválás útján jogutódlással szűnt meg, feladatát az I. rendű alperes szakigazgatási szervei, köztük a II. rendű alperes vették át. A szakértői tevékenységgel összefüggésben keletkezett kárért a II. rendű alperesnek is viselni kell a felelősséget. Ezek következtében kényszerült önfenntartása érdekében arra, hogy a munkaviszonyát fenntartva táppénzes állományban legyen és ez kizárta jogszabályilag rokkantsági nyugdíjigénye elbírálását. A kára közvetlenül abból származott, hogy a

jogsabályi kizáró ok miatt a táppénzes állomány okán nem volt jogosult rokkantsági nyugellátásra. Az alperesek jogellenes és felróható magatartása, az össz-egészségügyi károsodás mértéknek téves meghatározása, és az azzal kapcsolatos mulasztás okozott számára vagyoni hátrányt.

[22] Kifejtette továbbá, hogy járadékigényét a jövőben bekövetkező kára miatt terjesztett elő, ugyanis a részére jelenleg folyósított rokkantsági járadék összege alacsonyabb, mint a rokkantsági nyugdíj lett volna. Jelezte, öregségi nyugdíjra csak a 65. életéve betöltése után válik jogosulttá.

[23] Ismételten bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozva, több bizonyítási indítványt is előterjesztett, melyek azt célozták, hogy az I. rendű alperes munkálja ki és közölje a bírósággal, mennyi lett volna a rokkantsági nyugdíja kedvező elbírálás esetén, 2011. december 23-ától kezdődően. Arra nézve, hogy a korábban bejelentett igényei kapcsán milyen szakhatósági állásfoglalások, szakvélemények és elutasító határozatok születtek, több határozatot, mint okirati bizonyítékot, becsatolt.

[24] A per tárgyának értékét 1 120 000 forintban jelölte meg; mellőzte illeték lerovását arra hivatkozva, hogy a per tárgyánál fogva költségfeljegyzési jog illeti.

[25] A bíróság a 8. számú végzésével engedélyezte kormányhivatal neve II. rendű alperesként történő perbevonását, a Polgári perrendtartás 53. § b) pontja alapján.

Az alperesek ellenkérelme a megismételt eljárásban

[26] Az I. rendű alperes ellenkérelmében továbbra is a kereset elutasítását és a felperes perköltségében történő marasztalását kérte. Indokolásként hangsúlyozta, a keresettel kifogásolt eljárása során jogszabályi kötelezettsége volt szakhatósági eljárás lefolytatása, erre kérte fel a II. rendű alperes jogelődjét, akinek a szakhatósági állásfoglalását – megfelelő szakértelem hiányában – nem vitathatta. Kifejtette, hogy a felperes keresetváltoztatása nem tartalmaz olyan tény, körülményt, amely igazolná az esetleges jogszabálysértését, vagy tisztességtelen eljárását.

[27] Részletesen kifejtette továbbá, hogy technikai okok miatt miért nem számolható ki utólag 2011. vagy 2012. évre nézve a felperes rokkantsági nyugdíja. Ezen okból nem csak az egyösszegű kártérítés, hanem a kártérítési járadékigény is megalapozatlan, mivel hiányzik a járadékszámításhoz az egyik támpont, a vélelmezett rokkantsági nyugdíj összege. Megjegyezte, amennyiben 2011. december 23-án a felperes számára kedvező döntés született volna a rokkantsági nyugdíj megállapításáról, akkor azt is csak rövid ideig kaphatta volna, a 2012. január 1-jével bekövetkezett jogszabályváltozások miatt.

[28] Változatlanul hivatkozott arra, hogy a II. rendű alperes jogelődje a II. r. alperes jogelődje tőle teljesen független szervezet volt, amelyet igazol annak alapító okirata, emellett jogszabály írta elő az II. r. alperesi jogelőd rövid neve szakhatósági szerepét.

[29] A II. rendű alperes ellenkérelmében ugyancsak a kereset elutasítását és perköltsége megállapítását kérte pernyertessége esetén. Vitatta a kártérítési felelőssége fennálltát, álláspontja szerint a felperest nem érte kár.

[30] A II. rendű alperes elsődlegesen elévülési kifogással élt. Előadta, hogy csak 2022. februárjában kézbesítette részére a bíróság a keresetlevelet, előzőleg a felperes nem szólította fel kártérítés megfizetésére, ezért a felperes vele szembeni igénye az rPtk. vonatkozó szakasza alapján, elévült. Utóbb e kifogását már nem tartotta fenn (6.P.20.967/2021/19. számú beadvány 3. oldal, 2. pont).

[31] Érdemben is alaptalannak minősítette a felperes kereseti igényét.

A felperes rokkantsági nyugdíj iránti kérelmét az I. rendű alperes nem az össz-egészségügyi károsodása mértéke folytán, azaz nem a szakhatósági véleményben foglaltak alapján utasította el, hanem amiatt, hogy a felperes az akkor hatályos jogszabály alapján arra nem volt jogosult.

[32] A Tny. 36/A. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott jogosultsági feltétel felperes esetében nem teljesült, mivel igénye benyújtásakor táppénzes állományban volt. A felperes által állított kára esetleges bekövetkezésére nem volt kihatással a kifogásolt szakhatósági vélemény.

[33] A felperes 2011. november 22. napjától kezdődően, 2011. december 31-ig folyamatosan táppénzes ellátásban részesült. Ez eleve kizárta rokkantsági nyugdíj megállapítását, ez következik az I. rendű alperes egy későbbi határozatából is (JNL.530/.....-4/2016. számú határozat, melyet a Fővárosi Kormányhivatal másodfokon helybenhagyott.) E határozattal szemben a felperes eredménytelenül élt keresettel.

[34] A jogosultsági feltétel hiányában a felperes kára nem következhetett be a kifogásolt, sérelmezett szakhatósági állásfoglalás miatt. II. rendű alperes nem vitatta, hogy a felperes munkaügyi pereiben az össz-szervezeti egészségkárosodása mértékét tekintve eltérő vélemények születtek, de annak meghatározása különböző szempontok alapján történt. Nem vitatta szakértői testület rövid neve felülvéleményében foglaltakat sem, de felhívta a figyelmet, az jóval később és más szempontok alapján készült. Nem állapítható meg a terhére súlyos felróható magatartás, tévedés, vagy gondatlanság a jogelőd eljárása kapcsán.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[35] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítélete indoklásában elsődlegesen a tényállást egészítette ki annyiban, hogy a II. r. alperes jogelődje (II. r. alperesi jogelőd rövid neve) 2011. február 22-én kelt Alapító Okirata szerint, a hivatal, mint költségvetési szerv gazdálkodási köre önálló, önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv.

Az II. r. alperesi jogelőd rövid neve létesítéséről, valamint eljárásának részletes szabályairól szóló, 331/2010. (XII.27.) Kormányrendelet 5-7. §-ai határozták meg a hivatal feladat- és hatáskörét.

A 7. § (1) bekezdés a) pontja értelmében, a hivatal a jogszabályban meghatározott közigazgatási hatósági eljárásokban szakhatóságként vett részt, e feladatkörében szakhatósági állásfoglalásokat adott ki.

[36] A kiegészített tényállást értékelve a bíróság megállapította, az I. rendű alperes 2011. december 23-án kelt határozata a vonatkozó jogszabályoknak megfelel, a határozat alapjául szolgáló, ekkor rendelkezésre állt szakhatósági állásfoglalás szerint a felperes összszerkezeti egészségkárosodásának mértéke nem érte el az 50%-ot, a szakvélemény azt 45%-ban határozta meg. Ez nem felelt meg a Társadalombiztosítási nyugellátásról szóló (Tbnyt. tv.) tv. 36/A. § aa) pontjában, illetőleg az ab) pontjában meghatározott feltételeknek. A felperes így 2011-ben nem volt jogosult rokkantsági nyugdíjra. Ekkor még nem állt rendelkezésre más szakvélemény az I. rendű alperes számára. A közigazgatási bíróságok hatályon kívül helyező döntései után meghozott elutasító alperesi határozat sem volt jogszabálysértő, az I. rendű alperes minden döntésénél kötve volt a szakhatósági állásfoglaláshoz, az ott meghatározott egészségkárosodás mértékét nem bírálhatta felül, és vizsgálnia kellett az egyéb törvényi feltételek fennálltát is.

[37] A II. rendű alperessel szembeni keresetet elsődlegesen elévülés miatt találta a bíróság alaptalannak, helyt adva a II. rendű alperes elévülési kifogásának. Ezen túlmenően érdemben kitért arra is, hogy a II. rendű alperes jogelődjének 2011. évi első szakhatósági állásfoglalásához képest a későbbi vizsgálatok eltérő %-os értéket határoztak meg. Ezekre nézve a bíróság elfogadta a II. rendű alperes érdemi ellenkérelmét, mely szerint a korábbi állásfoglalástól eltérően, más %-os arányban értékelték az egyes egészségkárosító okokat a későbbi szakvélemények. Olyan panaszokat is figyelembe vettek továbbá, melyekről 2011-ben a szakhatóságnak még nem volt tudomása. A bíróság hangsúlyozta, hogy a bírói gyakorlat szerint az utólagos állapotrosszabbodás a társadalombiztosítási határozatot nem teszi jogszabálysértővé. A későbbi orvosszakértői vizsgálatoknál már a felperes állapot rosszabbodását tapasztalták, mely az első szakhatósági állásfoglalás után következett be. Ilyen szakértői testület rövid neve által értékelt neurológiai részkárosodás, mellyel kapcsolatban a szakértői felülvélemény kitér arra, hogy ez a károsodás még nem volt ismert, amikor a II. rendű alperes jogelődje (II. r. alperesi jogelőd rövid neve) a felperes első vizsgálatát végezte. A bíróság mindebből arra következtetett, hogy a felperes helytelenül hivatkozott a II. rendű alperesi jogelőd szakvéleményének tévességére, így a II. rendű alperessel szembeni kártérítési igényt a feltárt tényállás nem alapozza meg. A bíróság megjegyezte, az esetleges téves szakhatósági állásfoglalás sem teremtené meg az egyetemleges marasztalás lehetőségét, mivel alperesek részéről nem történt egyetemleges károkozás. Az II. r. alperesi jogelőd rövid neve önálló szervezet volt, az I. rendű alperesnek semmilyen ráhatása nem volt arra, hogy milyen tartalmú szakhatósági állásfoglalást adjon ki.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[38] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és kereseti kérelmének helyt adást, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Eljárásjogi és anyagi jogszabálysértést egyaránt felrótt az elsőfokú ítélettel szemben. A másodfokú bíróságtól a Pp. 369. § (3) bekezdés a), c) és d) pontja szerinti felülbírálati jogkörök gyakorlását kérte.

[39] Fellebbezésének érdemi indokolásában elsődlegesen azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a II. rendű alperessel szembeni keresetet elévülés folytán utasította vissza, jöllehet 2022. június 15. napján kelt beadványában a II. rendű alperes elévülési kifogását a per során a tárgyalás berekesztése előtt visszavonta. Az elsőfokú bíróságnak az elévülés kérdésében nem volt jogosultsága határozni, a Pp. 2. § (2) bekezdésében rögzített kérelemhez kötöttség elvét szegte meg ezzel a bíróság, túlterjeszkedett a II. rendű alperesi ellenkérelmen, melynek nem volt már tárgya az elévülési kifogás. A bíróság az elévülést hivatalból nem veheti figyelembe. A felperes emellett anyagi jogi szempontú aggályait is kifejtette az elévüléssel szemben. Álláspontja szerint az általa megindított bírósági eljárások az elévülést megszakították. A jogorvoslat igénybevétele alatt pedig az elévülés nyugodott, a rokkantsági nyugdíjellátás összegének megállapításáig nem tudta meghatározni kára pontos összegét, mely akadályát képezi az igényérvényesítésnek.

[40] A felperes további fellebbezési hivatkozása szerint az elsőfokú ítélet több szempontból is sérti a Pp. 360. § (1) bekezdésében rögzített ítélt dolog elvét. E körben hangsúlyozta, a polgári ügyben eljáró bíróság a közigazgatási határozat és eljárás jogszerűsége körében nem határozhat, arra sem hatáskörrel, sem illetékességgel nem rendelkezik. A kártérítési ügyben eljáró polgári bíróság kompetenciájába nem tartozik a közigazgatási határozat jogszerűségének vizsgálata. A rPp. 339. § (1) bekezdéséből következik, hogy a határozat jogszabálysértő volt, a közigazgatási bíróság ezért helyezte azt hatályon kívül, ezáltal ítélt dolognak minősül az I. rendű alperesi határozat jogellenessége, melyet a közigazgatási bíróság állapított meg. A Pp. 264. § (2) bekezdése alapján a közigazgatási ügyben eljáró bíróság közigazgatási tevékenység jogszerűségének kérdésében hozott jogerős döntése az e törvény hatálya alá tartozó ügyben eljáró más bíróságot köti. Megjegyezte, a szakhatósági állásfoglalás hibája, jogsértő jellege a határozat jogszerűtlenségét vonta maga után. Idézte a Kúria egy eseti döntésének a valósághű tényállásra vonatkozó megállapításait.

[41] Felperes felhívta a figyelmet, hogy az előzményi ügyben a közigazgatási bíróság ítélete szerint az össz-szervezeti egészségkárosodás 2011. november 30-i bejelentéskor már 53%-os volt esetében, ez a tény ítélt dologként utóbb nem felülbírálható, nem vonható kétségbe és a kártérítési perben eljáró bíróság sem hagyhatja figyelmen kívül. Az alapul szolgáló szakvéleményként szakértői testület rövid neve felülvéleményét kérte figyelembe venni, mely mérvadó a SOTE szakvéleménnyel szemben.

[42] Továbbra is állította, mindkét alperes jogellenes magatartással okozott számára kárt, így egyetemlegesen tartoznak helytállni, az elsőfokú ítélet ezért sérti a rPtk. 344. § (1) bekezdését is.

[43] A táppénzellátás kérdését illetően álláspontja szerint az elsőfokú bíróság túlértékelte az alperesi tényelődást, azt okszerűtlenül mérlegelte. Ezzel kapcsolatban előadta, a 2011. november 30. napján előterjesztett kérelem benyújtásakor tisztában volt, mi a rokkantnyugdíj megállapításának feltétele. Eszerint el kell érnie az 50%-os össz-szervezeti egészségkárosodást, megfelelő szolgálati idővel kell rendelkeznie és nem folytathat keresőtevékenységet, továbbá nem részesülhet táppénzben sem. Tisztában volt azzal, ha táppénzben részesül, akkor nem kaphat rokkantnyugdíjat. Az elsőfokú közigazgatási határozatot ezért várta be, betegsége miatt azonban keresőképtelen volt, így az elutasító határozat átvételét követően beszerezte a háziorvostól a táppénzes igazolást és azt benyújtotta a munkahelyére. Az nem lett volna életszerű, hogy megvárja az évekkel későbbi ítéletet, melynek bizonytalan volt a kimenetele. Abban az esetben, ha az elsőfokú határozat megállapítja rokkantságát 2011. december 25-ig, nem ütközött volna akadályba a rokkantnyugdíjának megállapítása. Az nem volt tőle elvárható, hogy a több éves jogorvoslati eljárás teljes időszakára bármilyen ellátás nélkül maradjon. Megjegyezte, éppen a jogszabálysértő alperesi határozatra tekintettel volt szükség a táppénzellátás igénybevételére. Ez kizárólag alpereseknek felróható okból történt.

[44] Összegzésként azt hangsúlyozta, őt az elsőfokú ítéleti megállapítással ellentétben kár érte, melynek mértékét a részére ez idáig megfizetett ellátások összegének, valamint a táppénzes állomány fenn nem állása esetén őt megillető magasabb összegű rokkantsági nyugdíj különbözete adja. E tekintetben az összecszerűség megállapítását illetően bizonyítási szükséghelyzet áll fenn. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest rokkantsági nyugdíja összegének meghatározására a kár összegének kiszámíthatósága érdekében.

[45] A felperes fellebbezést kiegészítő nyilatkozatában a tényállás kiigazítása érdekében előadta, hogy a műtét utáni táppénzes ellátását 2011. november 27-én megszüntette, majd pedig november 30-tól december 31-ig nem táppénzen volt, hanem a jogszabályoknak megfelelően betegszabadságon, erről igazolást a háziorvos állított ki. Miután a rokkantnyugdíj iránti kérelmét 2011. december 23-án az I. rendű alperes elutasította, nem volt más lehetősége, minthogy 2012. január 3-án háziorvosától átvett igazolást nyújtott be a munkáltatónak, bizonyítva ezzel, hogy a munkahelytől való távollétének megfelelő jogalapja van. Nem lett volna életszerű és a józan ész logikájával is ellentétes, hogy ezt az ellátást ne vegye igénybe, hiszen nem ismerhette még a lefolytatott további eljárások eredményét. Mindezek alapján nem értelmezhető számára az, hogy rokkantnyugdíj megállapításának a táppénz igénybevétele volt a kizáró oka. Megjegyezte, erre csak a 2017. január 26-án kiadott határozatban hivatkozott a kormányhivatal, az ezt megelőző 6 éven keresztül erre a feltételre nem alapozták az elutasítást.

[46] A II. rendű alperes a tárgyalás távollétében történő megtartását kérve előadta, az elsőfokú eljárásban megtett érdemi ellenkérelmeit kéri figyelembe venni, és ez alapján az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

Az ítéltábla döntésének indokai

[47] A fellebbezés nem alapos.

[48] Jelen eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) rendelkezései az irányadók. A Pp. 376. §-a egyértelműen meghatározza, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés során milyen körben bírálhatja el az elsőfokú bíróság ítéletét. A felülbírálati jogkör az adott kérdés vizsgálatának és minősítésének joga, mely magában foglalja az elsőfokú bíróság döntésének megváltoztathatóságát. A Pp. 369. §-a a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének típusait határozza meg és azt is szabályozza, hogy a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható. Alapvető, hogy a fellebbezés okát és annak indokait a félnek egyértelműen meg kell határoznia és ezzel kell kijelölnie a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét (Pp. 371. §). Mind a fellebbező félnek, mind ellenfelének tisztában kell lennie azzal, hogy milyen okból, az elsőfokú eljárás konkrétan milyen cselekményeit sérelmezve terjesztette elő a fellebbezést és csak ez jelölheti ki a másodfokú jogvita kereteit, és az ilyen tartalmú fellebbezés, illetve ellenkérelem alkalmazkodik a tisztességes eljárás követelményéhez.

A fellebbezés tartalmát illetően az új Pp. rendelkezései szerint továbbra is a fellebbező fél kötelezettsége annak határozott megjelölése, hogy a jogorvoslat során a másodfokú bíróság milyen döntést hozzon, a kifogásolt rendelkezést vagy annak valamely részét mennyiben és milyen okból változtassa meg vagy helyezze hatályon kívül [Pp. 371. § b) pont], továbbá azt az anyagi vagy eljárási jogszabálysértést is meg kell jelölnie, amelyre fellebbezését alapítja [Pp. 371. § d) pont].

[49] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását kérte. Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 381. §-ára figyelemmel történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[50] A Pp. 383. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság – ha az ítélet hatályon kívül helyezésére e törvény szerint nincs szükség – az ügy érdemében dönt.

[51] Az előbbiek azt jelentik, amennyiben a fellebbezésében a fél az ítélet megváltoztatását, illetve annak hatályon kívül helyezését is kéri, a másodfokú bíróságnak először a hatályon kívül helyezéssel kapcsolatos kérelmet kell megvizsgálnia és csak annak megalapozatlansága esetén dönthet az ügy érdemében.

[52] A Pp. 381. §-a szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű.

[53] A felperes az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértését abban jelölte meg, hogy a II. rendű alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmet azért találta az elsőfokú bíróság megalapozatlannak, mert a felperes követelése a II. rendű alperessel szemben elévült. Rámutatott a fellebbezésében arra, hogy a II. rendű alperes a megismételt elsőfokú eljárás perfelvételi szakában a 2022. június 15-i 19. sorszámú beadványában (3. oldal 2. pont) az

ügyben előterjesztett elévülési kifogását a továbbiakban nem tartotta fenn. Erre figyelemmel a felperes álláspontja szerint az elévülés megállapítása az elsőfokú ítéletben sértette a Pp. 2. § (1) bekezdésében rögzített rendelkezési elvet, illetve a (2) bekezdés alapján érvényesülő kérelemhez kötöttség elvét.

[54] A felperes e hivatkozása helytálló. A II. rendű alperes elévülési kifogását a megismételt elsőfokú eljárásban visszavonta, erre figyelemmel téves az elsőfokú bíróság ítéletének azon megállapítása, amely szerint felperes keresete II. rendű alperessel szemben elévült, ezért az erre vonatkozó indokolást ([72]-[80] bekezdések) mellőzte az elsőfokú ítéletből. Tekintettel azonban arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének [81]-[84] bekezdésében a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet érdemben is elbírált, indokolta és azt ez okból is alaptalannak ítélte, az ítéltábla álláspontja szerint szükségtelen az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni hatályon kívül helyezése, mivel az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdése szerint a bíróság érdemi jogi álláspontjának helyességét felülbírálhatta.

[55] A felperes fellebbezésének II. pontjában az „ítélt dolog” elvére történő hivatkozás annyiban téves, hogy az elsőfokú bíróság a keresetben előterjesztett rPtk. 349. §-ára alapított kártérítési igény szempontjából minősítette az I. rendű alperes határozatait és állapította meg, hogy azok a meghozataluk idején rendelkezésre álló tényekre figyelemmel a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfeleltek, illetve, hogy a határozatok meghozatala kapcsán jogellenes károkozó magatartást nem fejtett ki az I. rendű alperes. Az elsőfokú bíróság ítéletének ezen megállapítása nem áll ellentétben azzal, hogy közigazgatási jogi szempontból a 2011-ben és a 2014-ben született két I. rendű alperesi határozat utóbb – a későbbiekben lefolytatott szakértői vizsgálatok eredményére figyelemmel – hatályon kívül helyezésre került. A közigazgatási bíróság hatályon kívül helyező határozata nem vonhatta maga után ítélt dolog jogkövetkezményét, mivel a bíróság szükségesnek találta a közigazgatási határozatot hozó szervet új eljárásra is kötelezni arra nézve, hogy a felperes kérelme megfelel-e az egyéb törvényi feltételeknek. A közigazgatási bíróság a hatályon kívül helyezés határozati formát éppen azért választotta, mert szükségesnek tartotta a további konjunktív törvényi feltételek vizsgálatát és az erre vonatkozó jogkört nem vonhatta el a közigazgatási hatóságtól. Ezt kifejezetten előírta az I. rendű alperes számára, aki ennek eleget téve utasította el egy további törvényi feltétel hiányára tekintettel a kérelmet. A közigazgatási perben ezzel szemben legfeljebb a keresetelutasítás vagy a vizsgált közigazgatási határozat megváltoztatása teremt ítélt dolgot, amikor a bíróság érdemben állást foglal abban, hogy a felülvizsgált határozat mennyiben felel meg az alapul szolgáló jogszabályoknak.

[56] A felperes elsődleges fellebbezési kérelmében a Pp. 369. § (3) bekezdés a), c) és d) pontjára hivatkozással kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, az elsőfokú bíróság döntésének felülmérlegelését.

[57] A Pp. 369. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság felülbírálhatja az elsőfokú bíróság anyagi jognak való megfelelését. Az anyagi jogi felülbírálat során

a) a bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősítheti és ennek alapján a tényállást módosíthatja, kiegészítheti,

c) a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonhat le, a megállapított tényeket másként minősítheti,

d) jogszabálysértés megállapítása nélkül is felülmérlegelheti az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését.

[58] Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetést vont le mindkét alperesre nézve.

[59] A jelen perbeli jogvitára még alkalmazandó Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (rPtk.) 339. § (1) bekezdése értelmében, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

[60] A Ptk. 349. § (1) bekezdése szerint államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

[61] A rPtk. 349. § (1) bekezdésében szabályozott államigazgatási jogkörben okozott kár lényegében a munkáltatói kártérítési felelősség speciális esetét, az államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősséget szabályozza. Ennek megfelelően a munkáltatói felelősséghez képest többletfeltételeket is támaszt. Az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének feltételei egyfelől a jogellenes magatartás, az államigazgatási tevékenységgel összefüggő kár, okozati összefüggés az előbbi kettő között, a felróható vétkes magatartás, illetőleg az, hogy a kár a rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, valamint, hogy a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőséget a károsult igénybe vette. Lényeges eleme az államigazgatási jogkörben okozott kártérítési felelősségnek, hogy a kárt államigazgatási jellegű tevékenységgel okozzák, vagyis önmagában nem elegendő, ha a kárt egy államigazgatási szerv alkalmazottjának a tevékenysége okozza. A károkozásnak az államigazgatási szerv közhatalmi szerepével kell kapcsolatban lennie. Csak olyan kár megtérítéséről lehet szó az említett speciális jogalapon, amely a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező, intézkedő tevékenységgel, vagy ennek elmulasztásával függ össze (rPtk. CD Komplex Kommentár, PK. 42. számú állásfoglalás a) pont).

[62] A felperes keresetében az alperesek károkozó jogellenes magatartását a rokkantsági nyugdíj igénye elbírálása során a II. rendű alperes jogelődje által készített – és a későbbi eljárásokban módosított – orvosi vélemények alapján hozott I. rendű alperesi határozatokban jelölte meg, melyekkel az igénye elutasításra került.

Az I. rendű alperes nyugdíjbiztosítási igazgatósága a 2011. december 23. napján meghozott 30-...../2011/5. számú határozatával arra figyelemmel utasította el a felperes kérelmét, hogy a szakhatósági állásfoglalás alapján a felperes egészségkárosodása nem éri el a jogszabályban meghatározott legalább 50%-os mértéket.

A 2014. június 23-án kelt újabb, 30-...../2011/20. számú határozat azért utasította el ismételten a felperes rokkantsági nyugdíj igényét, mivel a megismételt eljárásban született újabb szakértői vélemény szerint a felperes 50%-os mértékű egészségkárosodása csak 2012. május 22-től áll fenn, ugyanakkor a vonatkozó jogszabály alapján 2012. január 1. napjától rokkantsági nyugdíj már nem állapítható meg.

A 2016. november 10. napján kelt JNL-530/.....-4/2016. számú határozat pedig arra tekintettel utasította el a felperes kérelmét, hogy az egészségkárosodás az igénybejelentés időpontjában meghaladta ugyan az 50%-ot és rehabilitáció sem volt javasolt, azonban folyamatos táppénzellátása miatt részére rokkantsági nyugdíj 2012. január 1. előtt nem volt megállapítható.

[63] A bírói gyakorlat az államigazgatási jogkörben okozott kár esetén a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező, intézkedő tevékenység, illetve mulasztás kapcsán a jogellenes magatartást leggyakrabban téves jogalkalmazásra, illetve mérlegelési jogkörben hozott határozatra vezette vissza. Az elsőfokú eljárásban – ideértve a megismételt eljárást is – a felperes nem hivatkozott az alperesek téves jogszabály alkalmazására, illetőleg téves mérlegelésére sem. Az I. rendű alperes jogellenes tevékenységét kizárólag arra alapította az első két határozat esetében, hogy az a határozatait a II. rendű alperes által jogszabálysértő módon készített szakértői vélemény alapján hozta meg, míg a harmadik határozat vonatkozásában azt kifogásolta, az I. rendű alperes nem tájékoztatta őt arról, a rokkantnyugdíj jogosultságának (egyik) feltétele az, hogy nem részesülhet táppénzben az igényelt időszakra.

[64] Az I. rendű alperes a keresetlevélben megjelölt határozatait államigazgatási jogkörben eljárva, közhatalom gyakorlása során kifejtett intézkedő tevékenység eredményeként hozta meg, erre figyelemmel az ítéltábla vizsgálhatta, hogy megállapítható-e jogellenesség az alperesi határozatok meghozatala kapcsán.

[65] A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályáról szóló, jelen perben alkalmazandó 2004. évi CXL. tv. 1. § (1) bekezdése értelmében a közigazgatási hatóság az eljárása során köteles megtartani és másokkal is megtartatni a jogszabályok rendelkezéseit. Hatáskörét a jogszabályokban előírt célok megvalósítása érdekében mérlegelési és méltányossági jogkörét a jogalkotó által meghatározott szempontok figyelembevételével és az adott ügy eseti sajátosságaira tekintettel gyakorolja. A (2) bekezdés szerint a közigazgatási hatóság hatáskörének gyakorlásával nem élhet vissza, hatásköre gyakorlása során a szakszerűség, az egyszerűség és az ügyféllel való együttműködés követelményeinek megfelelően köteles eljárni.

[66] A Társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI.tv. (Tnytv.) jelen ügyben alkalmazandó a 36/A. § (1) bekezdés értelmében rokkantsági nyugdíjra az jogosult, aki esetében

a) az egészségkárosodás

aa) 79%-ot meghaladó mértékű, vagy

ab) 50-79%-os mértékű, ezzel összefüggésben a jelenlegi vagy egészségkárosodását megelőző munkakörében, illetve a képzettségének megfelelő más munkakörben való foglalkoztatásra rehabilitáció nélkül nem alkalmas, azonban a rehabilitációs szakértői szerv szakhatósági állásfoglalása alapján rehabilitációja nem javasolt, és

b) az életkorára előírt szolgálati idővel rendelkezik, és

c) az egészségkárosodás következtében

ca) keresőtevékenységet nem folytat, vagy

cb) keresete, jövedelme 30%-kal alacsonyabb az egészségkárosodást megelőző 4 naptári hónapra vonatkozó keresete, jövedelme havi átlagánál, és

d) *táppénzben, baleseti táppénzben nem részesül.*

[67] A II. r. alperes jogelődjéről, valamint eljárásának részletes szabályairól szóló jelen ügyben hatályos 331/2010. (XII.27.) Kormányrendelet 1. § (3) bekezdése szerint önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv.

A 7. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a hivatal jogszabályban meghatározott közigazgatási hatósági eljárásokban szakhatóságként vesz részt, e feladatkörében szakhatósági állásfoglalást ad a rokkantsági, baleseti nyugellátás megállapításához. A (2) bekezdés értelmében a hivatal jogszabályban meghatározott esetekben szakértői feladatot lát el, e feladatkörében szakvéleményt ad a keresőképeség vagy keresőképtelenség elbírálásáról.

[68] Az előbbiekből következik, hogy az I. rendű alperesnek a felperes rokkantsági nyugellátásának megállapításához kötelezően kellett igénybe vennie a II. r. alperes jogelődje (II. r. alperesi jogelőd rövid neve), másfelől tény, hogy csak ehhez az államigazgatási szakhatósághoz fordulhatott. Az II. r. alperesi jogelőd rövid neve által készített szakértői véleményt az I. rendű alperes nem bírálhatta felül, nem mérlegelhetette az abban megállapított eredményt. A szabályszerűen lefolytatott orvosszakértői vizsgálat eredményeként megszületett szakértői vélemény alapján az I. rendű alperes a jogszabályoknak megfelelő határozatot hozott 2011. december 23-án, mivel az akkor rendelkezésére álló szakvélemény szerint a felperes egészségkárosodása nem érte el a Tnytv. 36/A. § (1) bekezdés a) pontjában előírt legalább 50%-os mértéket. Az I. rendű alperesi határozat felülbírlata eredményeként megszületett újabb igazságügyi orvosszakértői véleményre figyelemmel meghozott újabb I. rendű határozat szintén a rendelkezésére álló (újabb) szakértői véleményből indult ki, az abban megállapított tényeket nem mérlegelhetette, és ilyen alapon nem bírálhatta felül. Ennek következtében a jogszabályi előírásoknak megfelelő határozatot hozott, így jogellenes tevékenysége ezen határozat kapcsán sem volt megállapítható.

[69] Az előbbiekre figyelemmel az ítéltáblának a továbbiakban azt kellett vizsgálnia, hogy a téves szakértői vélemények elkészítésével kapcsolatban felelősség terheli-e a II. rendű alperest.

[70] Helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy a 378/2016. (XII.2.) Kormányrendelet 10. § (1) bekezdése folytán az II. r. alperesi jogelőd rövid neve jogutódja a 10. § (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel a II. rendű alperes. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában ([81]-[84] bekezdés) vizsgálta a II. rendű alperes felelősségét a jogelődje által készített szakértői vélemények kapcsán. Az II. r. alperesi jogelőd rövid neve a lefolytatott orvosi vizsgálatok eredményeként a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról szóló 7/2012. (II.14.) NEFMI rendelet 1. számú mellékletében meghatározott keretek között mérlegelve állapította meg a felperes egészségkárosodásának a mértékét.

[71] Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette ítéletének indokolásában, hogy a II. rendű alperes jogelődje által készített szakértői vélemény felülbírálatakor részben azért születtek eltérő megállapítások, mivel a felperes az ismételt szakértői vizsgálatok során olyan panaszokra is hivatkozott, amelyekről a korábbi vizsgálatkor a szakhatóságnak nem volt tudomása, illetve utólagos állapotrosszabbodás is jelentkezett.

[72] Az szakértői testület neve az 1.M.894/2015. számú perben 10. sorszám alatt becsatolt igazságügyi orvosszakértői véleménye 9. oldalán a bizottság megfogalmazta, hogy a korábbi vizsgálatok során az igazságügyi orvosszakértők alulértékelték felperes mozgásszervi részkárosodását, nem értékelték megfelelően az akkor már ismert három gerincszakaszra kiterjedő elváltozásokat a két porkorongsérv utáni műtéti állapotot. Ugyanakkor az szakértői intézet neve szakértőjének véleményében szereplő megállapításra is hivatkozott szakértői testület rövid neve, amely szerint a neurológiai károsodás 2011. november 30-án még nem volt ismert, csupán átmeneti tünetek kerültek leírásra.

[73] Az I. rendű alperes a 6.P.20.904/2019. számú alapeljárásban 8. sorszám alatt becsatolt viszontválaszának 2. oldalán táblázatba foglalta a különböző igazságügyi testületek által készített szakértői véleményben megállapított különböző egészségügyi károsodások részmegállapításait, illetve az összegészségkárosodást. A táblázatból megállapítható, hogy az eredetileg megállapított 45%-os összegészségkárosodás utóbb 50%-ra módosult, majd a végső, a jelen per alapjául is szolgáló szakvéleményben szakértői testület rövid neve 53%-ban határozta meg a felperes összegészségkárosodását. Az előbbi összefoglaló értékeken belül az egyes szerveknek a károsodását a testületek különböző mértékben határozták meg, ennek kapcsán azonban arra is rá kell mutatni, hogy egyes részkárosodások vonatkozásában szakértői testület rövid neve a korábbi szakértői megállapításokhoz képest magasabb, míg más esetben alacsonyabb egészségkárosodást állapított meg, és ennek eredményeként született meg a 3%-kal (az első vizsgálatához képest 8%-kal) magasabb mértékben meghatározott egészségkárosodás.

[74] Mindezekből az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy az igazságügyi szakértői testületek által különböző időpontokban végzett igazságügyi orvosszakértői vizsgálatok során megállapított károsodások eltérő mértéke az egyes igazságügyi testületek eltérő mérlegelésén alapul, ezen mérlegelés eredményeként azonban olyan kirívó mértékű eltérés a megállapított egészségkárosodásban nem történt, amely már eleve megalapozatlanná, kirívóan szakszerűtlenné tenné az első orvosszakértői véleményt. Lényeges kiemelni, hogy a szakértői testületek nem önkényesen állapíthatják meg a vizsgált személy egészségkárosodásának mértékét, hanem szigorú szakmai előírások vonatkoznak rájuk. Azonban ezen szakmai előírások – ideértve a fentiekben megjelölt NEFMI rendeletet is

– az egyes megbetegedéseknél -tól-ig százalékhatárokat jelölnek meg az orvosszakértők részére, akik a szakmai irányelvek, protokollok, a saját tapasztalatuk alapján határozzák meg, hogy a ténylegesen vizsgált személy egészsége hány százalékban károsodott.

[75] Az előbbiekre figyelemmel a II. rendű alperes vonatkozásában sem látta megállapíthatónak az ítéltábla az államigazgatási jogkörben okozott károkozást a szakértői vélemények elkészítése kapcsán.

[76] Az I. rendű alperes harmadik, 2016. november 10. napján kelt JNL-530/.....-4/2016. számú határozata vonatkozásában a felperes az elsőfokú eljárásban arra hivatkozott, amennyiben az I. rendű alperes tájékoztatta volna őt még 2011-ben, hogy táppénz igénybevétele miatt nem lehet jogosult rokkantnyugdíjra, úgy a táppénzellátását megszüntette volna, így erre figyelemmel utólagosan az I. rendű alperes megállapíthatott volna részére rokkantnyugdíj-ellátást. A felperes előbbi kijelentésének ellentmond a fellebbezésének 8. oldalán előadottak, ahol kijelentette, tisztában volt azzal, hogyha táppénzben részesül, akkor nem kaphat rokkantnyugdíjat. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozza az ítéltábla, valójában a felperes mérlegelési körébe tartozott – vagyis az ő döntése volt – az, hogy 2011. november 22-ét követően igénybe vesz-e táppénzes ellátást vagy az I. rendű alperesi határozatra figyelemmel már eleve nem kér ilyen típusú ellátást, hogy az ne legyen akadálya rokkantnyugdíja megállapításának. A felperes ezzel kapcsolatos esetleges téves mérlegelése nem alapozhatja meg az alperesek kárfelelősségét. Az ítéltábla álláspontja szerint tehát az I. rendű alperes nem felelős azért, hogy a megismételt orvosszakértői vizsgálatok eredményeként a felperes utóbb, 2011. novemberi időpontra visszamenőleg a jogszabályok szerinti megfelelő %-os mértékű egészségkárosodással rendelkező rokkantnyugdíja megállapításához, melynek objektív akadályát ekkor már az jelentette, hogy 2011-ben a felperes táppénzellátást vett igénybe. Ennek kockázatát a felperesnek kellett vállalnia. Saját nyilatkozata szerint annak ismeretében döntött a táppénzellátás igénybeviteléről, hogy ez kizárja a rokkantsági nyugdíjra való jogosultságot. Az I. rendű alperes a harmadik határozata meghozatalakor is a rá vonatkozó jogszabályoknak, és a közigazgatási bíróság előírásainak megfelelően járt el, és a másik konjunktív feltétel hiányát észlelve helytálló döntést hozott, határozatát utóbb a bíróság is helybenhagyta.

[77] A felperes a másodfokú eljárásban benyújtott 4. számú beadványában arra hivatkozott, hogy valójában nem volt táppénzen 2011. november 30. és 2011. december 31. között, mivel ebben az időszakban betegszabadságon volt. Ezen állítása ellentétes a jelen perben és a megelőző eljárásokban tett tényállításaival (pl. 3.M..../..../8. számú felülvizsgálati kérelem 2. oldal 2. bekezdés, 2.M.376/2017/1. számú keresetlevél 1. oldal 4. bekezdés, 6.P.20.967/2021/22. számú fellebbezés 8. oldal), illetve a táppénzes ellátása időszakát az I. rendű alperes 2016-ban lefolytatott rokkantnyugdíj iránti igényt elbíráló eljárásban és az azt követő perben sem vitatta, ezért ezt a fellebbezésben felhozott új tényállítást az ítéltábla a Pp. 373. § (2) bekezdésére tekintettel nem vette figyelembe.

[78] Lényeges kiemelni, amennyiben a II. rendű alperes jogelődje az első szakvéleményében megállapította volna az alperes legalább 50%-os mértékű egészségkárosodását, a táppénz igénybevétele ebben az esetben is akadálya lett volna a rokkantnyugdíj jogosultság megállapításának. A Tnytv. 36/A. § (1) bekezdés d) pontjában előírt feltétel hiánya tehát olyan objektív ok, amely függetlenül az alperesek magatartásától kizárta a felperes rokkantsági nyugdíj igénye megállapíthatóságát. Hangsúlyozandó, hogy e

törvényi rendelkezést már a legelső, 2011. december 23-i elutasító határozat indokolása is tartalmazta. Maga a felperes is úgy nyilatkozott a per során, és fellebbezésében is, hogy tisztában volt e törvényi akadállyal, és ennek ellenére ő maga, saját döntése folytán választotta 2011. év végén a táppénzellátás igénybevételét. A jelen perben keresettel érvényesíteni kívánt jövedelemkiesés felperes saját döntésére visszavezethető okból következett be, az alperesek ennek megtérítésére jogellenesség hiányában nem kötelezhetők.

[79] Az előbbiekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdésére figyelemmel helybenhagyta azzal, hogy mellőzte az elsőfokú ítélet indokolásának az elévülésre vonatkozó részét ([72]-[80] bekezdések).

[80] A fellebbezés eredménytelensége ellenére a felperes nem köteles az alperesek felé másodfokú eljárási költségterítést fizetni, mivel egyik alperes sem jelentett be költségfelszámítást [Pp. 81. § (5) bekezdés, 82. § (3) bekezdés].

[81] Az eljárási okból megismételt elsőfokú eljárásban meghozott ítélet elleni fellebbezés kapcsán fellebbezési illetékfizetés nem merült fel, ezért erről az ítéltábla nem rendelkezett [1990. évi XCIII. tv. 51. § (1) bekezdés].

Szeged, 2022. november 24.

Dr. Hámori Attila s.k.

Dr. Dobler László s.k.

Dr. Tolna András s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró